

Лагутін Микита Романович

Партійний дискурс щодо національного інтересу (на прикладі аналізу програм парламентських політичних партій)

УДК 323.1 (477)

DOI [https://doi.org/10.24195/2414-](https://doi.org/10.24195/2414-9616.2026-2.12)

9616.2026-2.12

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Лагутін Микита Романович

аспірант кафедри політичних наук і права

ДВНЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

вул. Старопортофранківська, 26, Одеса, Україна

ORCID: 0009-0004-5353-1195

Статтю присвячено дослідженню партійного дискурсу щодо національного інтересу. На прикладі аналізу програм парламентських політичних партій визначено складники сучасного партійного дискурсу щодо національного інтересу України. В умовах пропорційної виборчої системи та парламентсько-президентської форми правління саме політичні партії стають інститутом, який формує, презентує та реалізує національний інтерес. У програмах політичних партій визначається сутність національного інтересу та механізми його реалізації. Метою статті є визначення сутності партійного дискурсу щодо національного інтересу. Внаслідок виборів 2019 року до Верховної Ради України потрапило п'ять політичних партій та блоків: «Слуга народу», «Європейська Солідарність», «Батьківщина», «Голос» та «ОПЗЖ». Передвиборчі програми саме цих суб'єктів виборчого процесу стали предметом дослідження. Основою дослідження виступає теорія дискурсивного інституціоналізму, також використано загальнонаукові методи (аналізу та синтезу, індукції та дедукції, узагальнення тощо) та метод дискурс-аналізу. Дискурсивний інституціоналізм зосереджується на тому, як дискурс політичних партій конструює національний інтерес. Дискурсивний інституціоналізм фокусується на ролі ідей, дискурсів та комунікації у створенні, функціонуванні та зміні інститутів. Тобто, використання цього методу дозволяє дослідити увесь процес формування національного інтересу – від пропозицій та ідей різних суспільних груп до створення нових інститутів задля реалізації та захисту національного інтересу. За допомогою методу дискурс-аналізу визначено основні положення дискурсу парламентських партій щодо національного інтересу.

В Україні сформувався дискурс політичних партій щодо національного інтересу, який презентовано в Верховній Раді України партіями-переможницями парламентських виборів 2019 року «Слуга народу», «Європейська Солідарність», «Батьківщина», «Голос».

До основних складників національного інтересу партійного дискурсу відносяться: 1) «Слуга народу»: мир і безпека, боротьба із корупцією, технологічні новачки («Держава в смартфоні»), економічний розвиток; 2) «Європейська Солідарність»: європейська та євроатлантична інтеграція, забезпечення обороноздатності країни, підтримка армії, захист національної ідентичності в умовах глобалізації (гасло «Армія. Мова. Віра»); 3) «Батьківщина»: впровадження принципів соціальної справедливості, збереження людського капіталу, протидія російській агресії, негайний вступ до НАТО, перемога над корупцією та люстрація, доступність освіти та медицини; 4) «Голос»: людина в центрі держави, найпочесніші професії – вчитель, військовослужбовець та суддя, деолігархізація, розвиток високотехнологічної економіки, е-урядування, впровадження стандартів НАТО, інтеграція до ЄС.

Ключові слова: національний інтерес, національна безпека, політичний дискурс, політика, парламент, партії, партійний дискурс, політичні процеси, політична комунікація, політичні інститути.

Вступ. У сучасній політичній демократичній системі визначальна роль належить політичним партіям. Саме партії є одним із головних інститутів політичного представництва, який покликаний виражати та захищати інтереси різних соціальних груп.

Слід погодитись із наступним визначенням: «Сучасна політична партія представляє собою організоване об'єднання політично активних громадян, які борються за владу з метою реалізації інтересів, потреб, цілей різних соціальних спільнот. Дійсно, що політичні партії є найважливішим компонентом політичного управління, такою собі ланкою, яка об'єднує громадян з інституціональними структурами публічної влади. Їх розглядають на основі важливого компоненту всієї політичної системи,

колективної форми організації та інституалізації соціальної активності населення, фактору формування та вираження суспільної думки, настанов різних груп населення» [3, с. 38].

В Україні де-юре створено усі необхідні умови для становлення демократичної партійної системи – від впровадження Виборчого кодексу, який закріпив пропорційну електоральну модель з відкритими партійними списками до визначеного конституцією України парламентсько-президентської форми правління. Зокрема, у Виборчому кодексі визначено, що парламентські вибори в Україні відбуваються на засадах пропорційної системи за єдиними списками кандидатів у депутати у загальнодержавному виборчому окрузі, з яких формуються регіональні виборчі списки кандидатів у депутати

від партій [1]. Це дозволяє визначити політичні партії в якості основного суб'єкта виборчого процесу.

Новітні тренди у розвитку партійної системи свідчать про поступовий перехід партій від ідеологічних та національно-класових (соціально-класових) до масових партій, які діють за принципом «партія для всіх». У партійних програмах можуть поєднуватись ідеологічні положення лібералізму, соціалізму та консерватизму, що не заважає під час виборів отримувати підтримку громадян. Також відзначимо порушення зв'язку між партійними впровадженнями різних груп виборців, їх голосуванням за певні партії та соціально-класовим становищем індивідів [3].

В умовах пропорційної виборчої системи та парламентсько-президентської форми правління саме політичні партії стають інститутом, який формує, презентує та реалізує національний інтерес. У програмах політичних партій визначається сутність національного інтересу та механізми його реалізації. Усе вищезазначене безперечно свідчить про актуальність дослідження партійного дискурсу щодо національного інтересу.

Публічна презентація інтересів великих соціальних груп відбувається у стінах парламенту. Завданням політичних партій виступає захист інтересів виборців на загальнонаціональному рівні та, водночас, спільна діяльність щодо вироблення публічної політики на основі уявлень про суспільний (національний) інтерес.

В умовах російсько-української війни формування національного інтересу, його презентація у публічному просторі та реалізація у внутрішній та зовнішній політиці стає головною місією парламентських політичних партій.

Мета та завдання. Метою статті є визначення сутності партійного дискурсу щодо національного інтересу. Мета статті обумовила необхідність вирішення наступних дослідницьких завдань: 1) визначити сутність та основні теоретичні підходи до інтерпретації національного інтересу; 2) обґрунтувати роль партій та партійного дискурсу у процесі комунікативного формування національного інтересу; 3) дослідити передвиборчі програми парламентських політичних партій задля окреслення їх розуміння національного інтересу. Внаслідок виборів 2019 року до Верховної Ради України потрапило п'ять політичних партій та блоків: «Слуга народу», «Європейська Солідарність», «Батьківщина», «Голос» та «ОПЗЖ». Передвиборчі програми саме цих суб'єктів виборчого процесу стали предметом дослідження.

Методи дослідження. Основою дослідження виступає теорія дискурсивного інституціоналізму (В. Шмідт, ін.), також використано загальнонаукові методи (аналізу та синтезу, індукції та дедукції, узагальнення тощо) та метод дискурс-аналізу. Дискурсивний інституціоналізм зосереджується на тому, як

дискурс політичних партій конструює національний інтерес. Він дозволяє визначити коло суб'єктів дискурсивного формування національного інтересу. Водночас, евристичний потенціал дискурсивного інституціоналізму не обмежується визначенням ролі партій (чи інших інститутів) у формуванні національного інтересу. Цей підхід дозволяє розширити розуміння самого процесу комунікативного утворення уявлень щодо національного інтересу, визначити громадян його активними учасниками. Солідаризуємось із наступною думкою: «На противагу іншим науковим підходам, неоінституціоналізм акцентує увагу на ролі інститутів у формуванні політичних процесів і змін, а також, на відміну від старого інституціоналізму, розглядає інститути не тільки як сукупність формальних правил, таких як закони, конституції чи державні органи, а й неформальних норм, зокрема суспільних цінностей, традицій чи практик, що визначають поведінку політичних акторів і структурують динаміку політичних реформ, стабільності чи криз. У центрі неоінституціоналізму лежить ідея, що інститути створюють «правила гри», які обмежують або спрямовують дії індивідів, груп чи організацій, формуючи траєкторію політичних змін у державі» [4, с. 306].

Серед дослідників партійного дискурсу в Україні слід відзначити В. Войтківа, Т. Гончарук-Чолач, А. Кройтора, Г. Малкіну, С. Наумкіну, С. Пшизову, А. Тимофєєву, Ю. Шведа, Е. Щербенка, ін.

Дискурсивний інституціоналізм фокусується на ролі ідей, дискурсів та комунікації у створенні, функціонуванні та зміні інститутів. Тобто, використання цього методу дозволяє дослідити увесь процес формування національного інтересу – від пропозицій та ідей різних суспільних груп до створення нових інститутів задля реалізації та захисту національного інтересу.

За допомогою методу дискурс-аналізу визначено основні положення дискурсу парламентських партій щодо національного інтересу, а також широкий соціокультурний, політичний та електоральний контекст формування національного інтересу, приховані значення та маніпулятивні елементи, які містяться у партійних програмах щодо національного інтересу. Варто погодитись із тим, що «Функціонуванням політичного дискурсу в суспільстві займаються різні напрями дискурс-аналізу, серед котрих – критичний дискурс-аналіз, дескриптивний, соціолінгвістичний дискурс-аналіз, кросдискурс-аналіз, а також численні школи аналізу, сформовані в різних країнах. Розбіжності в методах зумовлюють неоднакові погляди на сферу дії дискурсу (формують вони соціальне чи складаються з елементів соціального), і на те, який, власне, дискурс потрібно досліджувати (повсякденний або абстрактніший)» [6, с. 171].

У процесі дослідження дискурсу парламентських партій щодо національного інтересу дискурс-аналіз

дозволяє виокремити суспільний інтерес від приватних чи вузькогрупових інтересів.

Результати. Під час російсько-української війни дискурс щодо основних положень та аспектів національного інтересу та національної безпеки України (як основної складової національного інтересу в умовах війни) зазнав суттєвих змін. Натомість, фундаментальні положення дискурсу щодо національного інтересу було визначено у період з 2014 по 2019 роки, а під час президентських та парламентських виборів вони кристалізувались у програмах кандидатів та партій. Зокрема, суспільний консенсус щодо базових цінностей та складників національного інтересу було підтверджено на парламентських виборах 2019 року. Йдеться про визначення національного інтересу через демократію та боротьбу із корупцією, безпеку, європейську та євроатлантичну інтеграцію, забезпечення інституційної спроможності держави. Слід відзначити акцент на європейську та євроатлантичну інтеграцію у передвиборчих програмах партій «Слуга народу», «Європейська солідарність», «Голос». Це дало змогу ідентифікувати їх як лідерів євроінтеграційного рейтингу.

Погодимося: «Партії «Голос», «Європейська солідарність» та «Слуга народу» мають найбільш проєвропейські передвиборчі програми, зорієнтовані на реформи в рамках Угоди про асоціацію. Аутсайдерами євроінтеграційного рейтингу стали «Радикальна партія Олега Ляшка» та «Опозиційна платформа – За Життя»... Експерти констатують, що євроінтеграційний курс та/або членство в ЄС підтримує більшість політичних сил, шість з десяти. Та чітку позицію щодо членства в ЄС мають три прохідні до парламенту партії – «Голос», «Європейська солідарність» та «Батьківщина». Лідер перемогів «Слуга народу» не згадує про європейську інтеграцію. Разом із тим тільки «Слуга народу», «Батьківщина» та «Європейська солідарність» говорять у свої програмах про необхідність виконання Угоди про асоціацію» [2].

У цілому, політичний дискурс щодо національного інтересу є одним із основних у комунікативному просторі сучасних держав. Цей дискурс є самодостатньою структурною одиницею, особливе місце у ньому посідає дискурс політичних партій. Водночас, враховуючи «лідерський» тип політичних партій в Україні та специфіку парламентських виборів 2019 року, які відбулись після перемоги В. Зеленського у президентській кампанії, відзначимо зв'язок та взаємний вплив між партійним, виборчим та суспільним дискурсом щодо національного інтересу.

Слід безумовно погодитись із тим, що ця тема активно експлуатується українськими політиками: «Тема національних інтересів належить до тих, які досить інтенсивно експлуатуються в публічній політиці України. Важко знайти політика, який у публіч-

ній комунікації не висловлювався б з приводу національних інтересів. Посилання на національні інтереси політичними акторами здійснюється з найрізноманітнішими цілями: для підкреслення значущості ініційованих тем та лобійованих рішень; мобілізації публічної уваги; маніпуляції громадською думкою; для дискредитації опонентів та ще в багатьох інших випадках» [7, с. 340].

Під час виборчої кампанії 2019 року у процесі формування партійного дискурсу активно використовувались інтернет-комунікації та технології мобільного зв'язку. Це створило нові умови внутрішньопартійних та електоральних дискусій. Партійний дискурс щодо національного інтересу формується в умовах переходу від моделі традиційних медіа до панування соціальних мереж. Розвиваються нові політичні технології впливу на громадську думку, які мають інтерактивний характер та враховують активну позицію громадян щодо коментування, репостів та обговорення у групах партійних позицій щодо національного інтересу. До партійного дискурсу залучають блогери, партіями створюються «ботоферми» з метою дискредитації опонентів та конструювання штучного ефекту «народної підтримки».

Солідаризуємося із визначенням наступних трансформацій партійного дискурсу, обумовлених цифровізацією політичних та соціальних відносин: «1) долучення партій до мережі Інтернет не змінює суті політики і політичних партій; 2) мережа Інтернет урівнює можливості великих і малих партій, дозволяючи останнім без наявності ресурсної бази (кадри, фінанси, ін.) отримувати значимі електоральні результати; 3) партії трансформуються організаційно і діють, враховуючи особливості інформаційної мережі, тобто вони фактично перетворюються в мережеві партії. Таке переміщення в інформаційний простір пов'язане зі змінами основних акцентів у діяльності політичних партій, яка в основному спрямовується на збір та обробку персональних даних виборців, розповсюдження політичної реклами в інтернеті, розбудову діджитал команд партій, залучення фінансових ресурсів шляхом краудфандингу, комунікацію з виборцями в соціальних мережах» [5, с. 194].

З урахуванням процесів цифровізації у програмі політичної партії «Слуга народу» одним із головних аспектів національного інтересу визначається інформаційна безпека та реалізація концепції «Держава в смартфоні». У програмі партії відзначено необхідність переведення максимально можливої кількості державних послуг в онлайн.

До основних складників національного інтересу у програмі партії «Слуга народу» віднесено: 1) очищення влади, формування оновленої та відповідальної влади («Скасуємо недоторканність народних депутатів, запровадимо механізм відкликання депутатів, які втратили довіру виборців, створимо

механізм народного вето на щойно ухвалені закони, запровадимо механізми впливу громадян на рішення влади через референдуми, запровадимо вибори за пропорційною системою з відкритими списками та електронне голосування, проведемо децентралізацію влади відповідно до європейських норм, позбавимо власників медіа можливості впливати на те, що говорять чи пишуть журналісти); 2) знищення системної корупції; 3) безпека і оборона (встановимо видатки на оборону в розмірі не менше 5% ВВП, відновимо реформування Збройних сил за стандартами НАТО, децентралізуємо та демонополізуємо оборонні держзакупівлі); 4) ухвалимо закони, необхідні для виконання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС і розширення співпраці з Євросоюзом і НАТО; 5) Справедливий, незалежний і доступний суд; 6) Реформа правоохоронних органів; 7) Економічна стратегія; 8) Найкращі умови для бізнесу; 9) Реформування соціальної сфери; 10) Інноваційна економіка; 11) енергетика й тарифоутворення; 12) інфраструктура; 13) захист довкілля; 14) освіта і наука; 15) доступна медицина; 16) національна ідентичність і громадянська злагода [10].

У програмі «Європейської Солідарності», гаслом якої є «Армія. Мова. Віра», визначається національний інтерес як поєднання європейської та євроатлантичної інтеграції з захистом та розвитком української національної ідентичності. Відзначимо, що сама програма налічує 25 сторінок та містить звіт про виконання попередньої програми партії 2015 року. Програму побудовано як відповідь на виклики сучасності. Відповідно, серед викликів та загроз для національного інтересу України відзначено: 1) епоху глобалізації, яка утворює нові можливості та, водночас посилює загрозу з боку тоталітарних режимів, розмиває національну ідентичність, веде до нових конфліктів; 2) задля подолання загроз для національної ідентичності необхідна консолідація суспільства на основі цінностей солідарності та взаємодопомоги. Окремо відзначено європейську солідарність, як консолідацію демократичного суспільства вільних та відповідальних громадян, здатних об'єднуватись заради захисту власних цінностей та добробуту своєї країни; 3) у програмі визначено ідеологію партії, в основі якої ідея солідарності та вибір європейської й євроатлантичної інтеграції; 4) у програмі поєднується інноваційний розвиток економіки та необхідність збереження традиційних цінностей суспільства – національної культури, історичних традицій, сімейних цінностей тощо [12].

Національний інтерес у програмі політичної партії «Батьківщина» під назвою «Новий курс» [9] полягає у дотриманні принципів соціальної справедливості, збереженні людського капіталу, доступної освіти та медицини. Загрозою національній без-

пеці та рішенням, яке не відповідає національному інтересу у «Батьківщині» визначають створення ринку землі. У програмі відзначено необхідність нової стратегії миру, нової соціальної доктрини, нової молодіжної політики та нової економічної стратегії.

Наведемо цитату: «Стратегічна мета партії «Батьківщина» – це справедлива соціальна Україна, в якій кожна людина зможе заробити на гідне життя своєї сім'ї, отримувати достойну стипендію та пенсію, яка забезпечить безтурботну старість. Ми не допустимо перекидання всього фінансового тягаря за ситуацію в державі на плечі простих людей. Ми не допустимо, щоб сьогодні прикривали війною нездатність влади дати людям належний рівень життя... Українці вибороли своє право на європейське майбутнє під час Майдану і сьогодні зі зброєю в руках його захищають. Україна має стати невід'ємною частиною об'єднаної Європи. Партія «Батьківщина» буде робити все можливе, щоб домогтися повноправного членства України в Європейському Союзі вже у найближчій перспективі» [8].

Для партії «Голос» національний інтерес полягає у антикорупційних реформах, прозорості дій влади та курсі на європейську інтеграцію. У розділі програми під назвою «Держава для людини, а не громадянин для чиновника» зазначається: «Держава – це не бюрократія, чиновники та політика. Держава – це люди, ми з вами. В Україні держава підтримує освіту і медицину, існує ціла система соціальної підтримки та пенсій – на все це витрачається майже половина всіх державних видатків у країні. Але цей шалений ресурс використовується нерозумно та неефективно, без урахувань реальних потреб конкретних живих людей... Ми прагнемо змінити соціальну сферу в Україні, для цього зробимо політику якіснішою, раціональнішою. Ми застосуємо сучасні цифрові технології та європейські підходи до управління» [11].

Окрему увагу у програмі партії «Голос» приділено подоланню олігархічного впливу на шляху українського суспільства до багатства. У розділі програми під назвою «Ми станемо багатшими» зазначається: Україна – країна, що має достатній потенціал, аби стати сучасною європейською державою, забезпечити гідний рівень життя своїх громадян. Українці – технологічна нація з достатньо високим рівнем освіти. Ми здатні побудувати потужну високотехнологічну економіку, нового «східноєвропейського тигра». На заваді цьому ривку стоять кілька олігархічних кланів, які контролюють значну частину економіки та державного апарату. Допоки олігархію в Україні не знищено як явище, ми не зможемо досягти економічного прориву і стати багатою країною. Саме тому ключовою нашою ініціативою буде масштабна деолігархізація економіки України. Олігархи мають стати звичайними бізнесменами» [11].

У сучасних умовах партійний дискурс щодо національного інтересу відзначається консенсусом усіх парламентських партій щодо підтримки ЗСУ, перемоги в російсько-українській війні, європейської інтеграції, забезпечення безпеки у різних сферах, заборони проросійських партій тощо. Водночас, тривають дискусії щодо мобілізаційної політики, антикорупційних кампаній у медіа, моделі телемарафону «Єдині новини». Необхідно враховувати також високий суспільний запит на оновлення парламенту, пошук нових політичних сил, які здатні репрезентувати національний інтерес у Верховній раді України.

Висновки. Відтак, підсумовуючи результати даного дослідження, слід відзначити наступне. В Україні сформувався дискурс політичних партій щодо національного інтересу, який презентовано в Верховній Раді України партіями-переможницями парламентських виборів 2019 року «Слуга народу», «Європейська Солідарність», «Батьківщина», «Голос».

До основних складників національного інтересу партійного дискурсу відносяться: 1) «Слуга народу»: мир і безпека, боротьба із корупцією, технологічні новації («Держава в смартфоні»), економічний розвиток; 2) «Європейська Солідарність»: європейська та євроатлантичні інтеграція, забезпечення обороноздатності країни, підтримка армії, захист національної ідентичності в умовах глобалізації (гасло «Армія. Мова. Віра»); 3) «Батьківщина»: впровадження принципів соціальної справедливості, збереження людського капіталу, протидія російській агресії, негайний вступ до НАТО, перемога над корупцією та люстрація, доступність освіти та медицини; 4) «Голос»: людина в центрі держави, найпочесніші професії – вчитель, військовослужбовець та суддя, деолігархізація, розвиток високотехнологічної економіки, е-урядування, впровадження стандартів НАТО, інтеграція до ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. «Голос», «Європейська солідарність» та «Слуга народу» потрапили у трійку лідерів євроінтеграційного рейтингу програм політичних партій. *Громадський простір*. 18 липня 2019 року. URL: <https://www.prostir.ua/?news=holos-evropejska-solidarnist-ta-sluha-narodu-potrapiyu-u-trijku-lideriv-jevrointehratsijnoho-rejtynhu-prohram-politychnyh-partij>
3. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н., Чигур Р. Тенденції розвитку політичних партій на сучасному етапі. *Грані*. 2021. Том 24. № 12. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1727/1698>
4. Кавецький О. Неоінституціоналізм як методологія дослідження внутрішньополітичних трансформацій. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2025. Випуск 60. С. 305–310.

URL: https://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/60_2025/38.pdf

5. Копинець Ю. Ю. Вплив сучасних тенденцій розвитку партійних систем країн Європейського Союзу на еволюцію та функціонування партійної системи України: дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Ужгород, 2021. 269 с. URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/dis_kopynets.pdf

6. Кривенко С. Дискурс-аналіз політичних процесів: різноманітність підходів. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2014. Випуск 4. С. 170-176. URL: https://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/4_2016/21.pdf

7. Лісничук О. Дискурс національних інтересів України як об'єкт політичного дослідження. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2010. Випуск 47. С. 340-349. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/lisnychuk_dyskurs.pdf

8. Передвиборна програма партії «Батьківщина». *LB.ua*. URL: https://lb.ua/news/2019/06/12/429431_peredviborcha_programa_partii.html

9. Передвиборна програма партії «Батьківщина». URL: <https://ba.org.ua/programm/>

10. Передвиборна програма партії «Слуга Народу». URL: <https://sluga-narodu.com/program/>

11. Програма партії Голос. URL: <https://goloszmin.org/program/state-for-human>

12. Програма політична партія «Європейська Солідарність» URL: http://eurosolidarity.org/wp-content/uploads/2020/02/Programa_31_05_2019.pdf

REFERENCES:

1. Vyborchyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 19.12.2019 № 396-IX (2019) [Electoral Code of Ukraine: Law of Ukraine dated December 19, 2019 No. 396-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> [in Ukrainian].
2. “Holos”, “Yevropeiska solidarnist” ta “Sluha narodu” potrapyly u triiku lideriv yevrointehratsijnoho reitynhu prohram politychnykh partii (2019) [“Holos”, “European Solidarity” and “Servant of the People” ranked among the top three in the European integration rating of party programs]. *Hromadskyi prostir*, July 18 [in Ukrainian].
3. Honcharuk-Cholach, T., Dzuhla, N., Chyhur, R. (2021). Tendentsii rozvytku politychnykh partii na suchasnomu etapi [Trends in the development of political parties at the present stage]. *Hrani*, vol. 24, no. 12 [in Ukrainian].
4. Kavetskyi, O. (2025). Neoinstytutsionalizm yak metodolohiia doslidzhennia vnutrishnopolitychnykh transformatsii [Neo-institutionalism as a methodology for studying domestic political transformations]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya filosofsko-politologichni studii*, iss. 60, pp. 305–310 [in Ukrainian].
5. Kopyntets, Yu. Yu. (2021). Vplyv suchasnykh tendentsii rozvytku partiinykh system krain Yevropeiskoho Soiuzu na evoliutsiiu ta funktsionuvannia partiinoi systemy Ukrainy [Influence of modern trends in the development of party systems in EU countries on the evolution and functioning of the party system of Ukraine]. Candidate's thesis. Uzhhorod [in Ukrainian].

6. Kryvenko, S. (2014). Dyskurs-analiz politychnykh protsesiv: riznomanitnist pidkhodiv [Discourse analysis of political processes: diversity of approaches]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya filosofsko-politologichni studii*, iss. 4, pp. 170–176 [in Ukrainian].

7. Lisnychuk, O. (2010). Dyskurs natsionalnykh interesiv Ukrainy yak ob'ekt politychnoho doslidzhennia [Discourse of national interests of Ukraine as an object of political research]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*, iss. 47, pp. 340–349 [in Ukrainian].

8. Peredvyborna prohrama partii “Batkivshchyna” (2019) [Election program of the “Batkivshchyna” party]. *LB.ua*. Available at: https://lb.ua/news/2019/06/12/429431_peredviborcha_programa_partii.html [in Ukrainian].

9. Peredvyborna prohrama partii “Batkivshchyna” (2019) [Election program of the “Batkivshchyna” party]. *LB.ua*. Available at: <https://ba.org.ua/programm/> [in Ukrainian].

10. Peredvyborna prohrama partii “Sluha Narodu” (n.d.) [Election program of the “Servant of the People” party]. Available at: <https://sluga-narodu.com/program/> [in Ukrainian].

11. Prohrama partii “Holos” (n.d.) [Program of the “Holos” party]. Available at: <https://goloszmin.org/program/state-for-human> [in Ukrainian].

12. Prohrama politychnoi partii “Yevropeiska Solidarnist” (2019) [Program of the “European Solidarity” political party]. Available at: http://eurosolidarity.org/wp-content/uploads/2020/02/Programa_31_05_2019.pdf [in Ukrainian].

Party discourse on national interest (based on the analysis of parliamentary political party programs)

Lagutin Mykyta Romanovych

Postgraduate Student at the Department of Political Science and Law
State Higher Educational Institution
“South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”
Staroportofrankivska str., 26, Odesa, Ukraine
ORCID: 0009-0004-5353-1195

The article is devoted to the study of party discourse regarding national interest. Through the analysis of the programs of parliamentary political parties, the components of the modern party discourse regarding the national interest of Ukraine are determined. Under the conditions of a proportional electoral system and a parliamentary-presidential form of government, it is political parties that become the institution that forms, presents, and realizes the national interest. The essence of the national interest and the mechanisms for its realization are defined in the programs of political parties. The purpose of the article is to determine the essence of party discourse regarding the national interest.

As a result of the 2019 elections, five political parties and blocs entered the Verkhovna Rada of Ukraine: “Servant of the People”, “European Solidarity”, “Batkivshchyna”, “Holos”. The election programs of these particular subjects of the electoral process became the subject of the research. The study is based on the theory of discursive institutionalism; general scientific methods (analysis and synthesis, induction and deduction, generalization, etc.) and the method of discourse analysis were also used. Discursive institutionalism focuses on how the discourse of political parties constructs the national interest. Discursive institutionalism emphasizes the role of ideas, discourses, and communication in the creation, functioning, and change of institutions. That is, the use of this method allows for the exploration of the entire process of forming the national interest — from the proposals and ideas of various social groups to the creation of new institutions aimed at the realization and protection of the national interest. Using the method of discourse analysis, the main provisions of the discourse of parliamentary parties regarding the national interest have been identified.

In Ukraine, a discourse of political parties regarding the national interest has been formed, which is presented in the Verkhovna Rada of Ukraine by the winning parties of the 2019 parliamentary elections: “Servant of the People”, “European Solidarity”, “Batkivshchyna”, and “Holos”.

The main components of the national interest in party discourse include: 1) “Servant of the People”: peace and security, the fight against corruption, technological innovations (“State in a smartphone”), economic development; 2) “European Solidarity”: European and Euro-Atlantic integration, ensuring the country’s defense capability, supporting the army, protecting national identity in the context of globalization (the slogan “Army. Language. Faith”); 3) “Batkivshchyna”: implementation of the principles of social justice, preservation of human capital, countering Russian aggression, immediate accession to NATO, victory over corruption and lustration, accessibility of education and medicine; 4) “Holos”: placing the individual at the center of the state, identifying the most honorable professions as a teacher, a military serviceman, and a judge, de-oligarchization, development of a high-tech economy, e-government, implementation of NATO standards, integration into the EU.

Key words: national interest, national security, political discourse, politics, parliament, parties, party discourse, political processes, political communication, political institutions.

Дата першого надходження статті до видання: 11.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026